

Bilag 18.

Statsministeriet.

København, den 24. November 1938.

I Skrivelse af 18. d. M. har Udvalget under Henvisning til § 66 i det af Partiet Venstre fremsatte Ændringsforslag, hvorefter der tillægges Højesteret, efter Begæring af mindst $\frac{1}{3}$ af Rigsdagens Medlemmer, Prøvelsesret med Hensyn til Loves Grundlovsmæssighed, selv om individuel Ret ikke er krænket, udbedt sig Oplysning om, hvorvidt der findes Bestemmelser i de vigtigere fremmede Statsforfatninger, der tillægger Domstolene Ret til at prøve Loves Grundlovsmæssighed, hvor ingen individuel Ret er krænket.

Saaledes foranlediget skal man med Bemærkning, at man, for saa vidt angaar *Irland*, kan henvise til de med Skrivelse herfra af 15. d. M. fremsendte Bilag, herved paa Grundlag af Professor K. Berlins Bog „Udsigt over Forfatningsudviklingen i forskellige fremmede Lande“ og Samtale med Professoren meddele følgende:

Efter den *tjekkoslovakiske* Forfatning af 29. Februar 1920 afgør en særlig Forfatningsdomstol — derimod ikke de almindelige Domstole —, om en Lov er i Strid med Forfatningen og dermed ugyldig.

De *amerikanske* Forbundsdomstole har som saadanne at vaage over, at de enkelte Staters Forfatninger og Love ikke kommer i Strid med Unionens Forfatning og Love, og kan, hvad der udtrykkeligt er hjemlet i Forfatningen, tilsidesætte alle herimod stridende Forfatnings- og Lovbestemmelser i de enkelte Stater som ugyldige. Det er derhos fastslaaet i Praksis, at de ogsaa er beføjede og forpligtede til at underkende og tilsidesætte selv Forbundslove, der er i Strid med Unionsforfatningen.

Det bemærkes, at Regeringsformen for *Finland* af 21. Juni 1919 i § 19, 1ste Stykke, bestemmer følgende:

„Sedan lag av riksdagen antagits, befordras den i avseende å stadfästelse till presidenten, som över densamma kan infordra utlåtande, beroende av ärendets beskaffenhet, av högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen eller av vardera.“

Det tilføjes, at Præsidenten kun har suspensivt Veto over for de af Rigsdagen vedtagne Love.

Th. Stauning.

Holck,
Eksp.sekr.

Folketingets Udvalg angaaende Forslag til Danmarks Riges Grundlov.